

BUDA-PESTA

16 Nov. st. v.
28 Nov. st. n.

Va eși duminică.

Redact.: strad'a Havas nr.1.

Nr. 46.

Anulu XI.

1875.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

Din'a isvorului.

— *Novela originala.* —

(*Fine.*)

— Nu me blastemă Nitiule, — erupse apoi de odata cu fati'a plina de lacrimi, — nu, nu! te iubescu draga si ti-urmedi pana si in mormentu! apoi sarì din patu, luà pe sine o rochiutia alba si esf pe portiti'a curtii, indreptandu-si pasii repede pe ulitia la dealu, unde o asteptá Nitiulu dupa cum i-a sioptitu la jocu.

Anim'a a inyinsu!

Noi scimu unde se voru duce, sè-i prevenimu dara la cas'a babei Irina.

Ea siede colo la marginea satului, departe de lumea sgomotósa.

Bab'a Irina e fòrte priceputa in mestesiugulu seu, ea scíe tóte lucrurile ce se intempla si ce se voru intemplá, càci ea stà in relatiuni intime cu dinele; candu ti-descanta ea, de locu te vindeci de ori ce bóla; ea ti-face de dragoste de-ti vine feciorulu de peste siepte tieri si siepte mări, de peste nóue otare calare pe surcelu de alunu pana la tine; si vai de cela pe care lufarmeca ea, séu i ia urm'a!

Mobilele chiliutiei ei sunt fòrte simple; unu patuti de paie batute, o mesutia, o lada si unu scaunelu, atât'a e totulu.

Scaunulu e asiediatu dupa cuptoriu si nu si stramuta locul nici odata, càci bab'a Irina arare-ori se scóla de pe elu.

Acolo siede ea si acuma, de laturea ei arde luminuti'a de cèra, ér pe genunchi tiene ciurulu, care dóra chiar asiá de vechiu e câtu de betrana bab'a Irina — si cu manele incrucisiate pe pieptu privesce bobii asiediatu pe elu.

In chilia domnesce o tacere mormentala, numai candu si candu se aude câte o suspinare esita din pieptulu babei Irina.

Pe dinaintea casei se audira pasi omenesci, si in câte-va minute intrà Nitiu cu Vronica.

Nitiu voi sè salute dupa cuviintia, dar bab'a Irina facù semnu cu man'a sè taca, sè nu o conturbe, de siguru tienea consultatiuni cu dinele.

Meditatiunile ei devenira din ce in ce mai serióse, acuma suspiná mai adese-ori, apoi suflá câte odata pe de a supra bobiloru, si-facea cruce câte de trei ori, candu si candu murmurandu si câte-va cuvinte neintielegibile, apoi éra intrá o tacere muta, bab'a Irina aruncá bobii de nou, si de nou si-incepea scrutinarea.

In fine si-strinse bobii gramada, ridicà capulu in susu, si cu o privire, ce mai multu frica decâtu respectu, inspira privitoriului, — facù semnu nou-intratiloru sè se apropie de ea.

— Scíu la ce-ati venitu, — se adresà ea

catra ei, — bobii mi-au spus, ati venit sè ve facu de dragoste, sè ve facu de norocu.

— Bine dîci, babo Irino ! — respunse Nitiu.

Bab'a Irina cerù apoi semnu de la ambii amorosi, unu firu din chieptorea camesii si si-incepù de nou oficiulu totu cu acea melancolia, totu cu acea tacere secreta ca mai nainte. Nitulu si Vronica asteptau tremurandu deslegarea problemei grele, ér bab'a Irina se nisuiá a li-o deslegá câtu se póte mai curatu. Toti ta-ceau cá muti, acést'a din urma erá in regiuni suprapamentene, ér cei d'antâiu se temeau sè nu o conturbe, càci atunci tóta tréb'a va fi stricata.

Bab'a Irina arunca bobii odata, arunca a dóu'a óra, si a trei'a óra, murmurandu candu si candu câte unu cuventielu secretu, — candu apoi si a trei'a óra gata cu deslegarea hieroglifeloru de pe ciuru si-indrépta capulu in susu si incepù:

— Reu, fórte reu, vi se arata, aveti dusi-mani multi in dragostea vóstra . . . aci e unchiulu teu Vronico . . . colea e George . . . apoi tata-seu Traila . . . reu, fórte reu, dar pentru acea dinele totu ve voru impreuná, asiá mi-spunu bobii, — apoi se ridicá de pe scaunu, deschise lad'a si scóse de acolo nóue colacei de grau curatu, nóue luminutie de céra, nóue bani noi de arama si nóue bóbe de grau — ea avea de tóte in reserva.

— Cauta aice Vronico, — continuá ea apoi. Adi e diu'a dineloru, si tu esti féta mare, féta curata, tu te vei duce astadi nainte de a cantá cocosii la isvorulu loru intre dealuri. Éta aici nóue colacei, nóue luminutie, nóue bani si nóue bóbe de grâu curatu. Peste nóue colnice vei trece pana ajungi la isvoru, candu vei fi trecut unu colnicu, di nóua „tatalu nostru“ si apoi arunca o bóba de grâu peste capu, si asiá faci la totu colniculu; candu ai ajunsu apoi la isvoru, ia unu colacelu, pune banutiulu si luminuti'a aprinsa pe elu si dî:

Voi nóue-dieci si nóue
De dînióre
Baleóre,
Ce veniti cu doru
La acestu isvoru,
Ce 'n elu ve scaldati,
Si ve desmerdati,
Voi ve indurati,
Si mie sè-mi dati
Pe Nitiu curatu,
Mie de barbatu,
Si eu ve voi dá:
Colacelu gatatu
Din grâuti curatu,
Si eu ve voi dá:

Lumina de céra,
Banutiulu de arama.

apoi arunca colacelulu cu banutiulu si cu luminuti'a aprinsa in isvoru, si asiá faci de nóue ori cu toti colaceii, dar grigi candu va cantá cocosiulu, sè fi gat'a cu toti, si-apoi candu voru esí dinele de sub piétr'a alba de a drépt'a isvorului, ca sè tiena svatu, si sè hotarésca cá Nitiu sè-ti fie barbatu — tu se nu vorbesci nici unu cuventu, audi — nici unu cuventu, priceputu-m'ai ?

— Priceputu babo Irino, — respunse Vronica.

— Asiá, acuma mergi, dar te grabesce, càci acusi e mediulu noptii.

Vronica luá tremurandu obiectele intinse, le invelì intr'o marama si se departá cu Nitiu.

~~~~~

Vronica si-a indreptatu pasii repedi peste livedi spre stance.

Nóptea erá tacuta, numai candu si candu se clatiná câte o frundia la suflarea zefirului, séu câte unu firicelu de érba suspiná sub piciorutiile Vronice; stelele suridiatóre i luminau drumulu si ea mergea, mergea ca ventulu, càci o conducea amorulu, o conducea anim'a si cuvintele babei Irina, care i-a disu cá nainte de ce voru cantá cocosii sè fie gat'a cu tóte.

Câte odata se escá si câte unu cugetu infioratoriu in interiorulu ei; mintea incepea a o torturá si mustrá, cà ce face nu e bine, pasiulu ei e retacitu. I picá a minte, cà de se va trezí matusi'a sa din somnu si va vedé, cà ea nu e a casa, ce va dice, ce va cugetá? . . . si apoi de voru audi si celelalte fete din satu . . . ah! nu se va mai uitá nime la ea, toti o voru despretiú-o ca pe o féta retacita! — si atunci piciórele ei tremurau ca érba, abiá mai putea pasí.

Dar éra o molcomiá anim'a, i dicea sè nu se téma, cà de la pasiulu acest'a atêrna tóta fericirea ei si a lui Nitiu. Si apoi pentru Nitiu, ce nu ar fi facutu ea? Dar cei i si pasá ei de celelalte fete din satu, dica ce voru vré, numai Nitiu sè-i remana credintiosu, numai pe elu sè nu-lu piérdia, càci mai usioru ar puté cresce flórea fara róua si fara radia de sóre, decátu ea ar puté fi fericita cu altulu decátu numai cu elu!

Ah! si câtu de mare i va fi bucurí'a si fericirea — cugetá ea — candu odata ajunsa la isvoru se va vedé incungiurata de dine balaóre,

cari desmerdandu-o i voru dice, cà ele au otaritu cá Nitiu sè-i fia barbatu; candu va scí odata, cà nime nu-lu mai póte rapí din bratiele ei, de la sinu-i iubitoriu!

Si Vronica si-stringea puteri noi; cu pasi induplecati se grabiá a ajunge la locul unde i se va destiná sórtea — la isvoru!

Peste unu colnicu a fostu trecutu deja, a disu unu „tatalu nostru“, apoi a aruncatu o bóba de grâu peste capu, fara a se uitá napoi, càci de si nu i-a spusu bab'a Irina, totusi sciá ea cà in asiá momentu, candu te ocupi cu spiritele si cu dinele nu e bine a privi napoi.

Asiá a facutu si la alu doilea, la alu treilea si la celelalte pana a ajunsu la alu nóuele. Acest'a erá celu de pe urma; acù erá aprópe de tienta, aprópe de isvorulu fericitoriu, de dinele iubitóre.

Si din ce inaintá Vronica mai tare, din ce erá mai aprópe de tienta, pasiulu ei deveniá totu mai micu, linu si nesecuru si man'a in care ducea obiectele primite de la bab'a Irina incepuse a tremurá ca créng'a, candu se lase o paserutia pe ea.

Dar ér si-strinse puteri, si in fine trecù si peste acestu colnicelu; a disu cu o vóce tremuranda, mai plangatóre, rugatiunea pana la „si ne scapa de celu reu“, apoi a aruncatu cea din urma bóba peste capu si tremurandu s'a apropiatu de isvoru.

Ací a deslegatu maramuti'a, a luatu din ea unu colacelu, o lumina si unu banu, le-a asediatu tóte, dupa cum i-a disu bab'a Irina, pe colacelu, si a inceputu a recitá descanteculu dineloru cu privirea indreptata spre isvoru; candu a finitu apoi cu:

„Si eu vi voi dá:
Lumina de céra,
Banuti de arama.“

le-a aruncatu in ap'a isvorului, ridicandu pe unu momentu capulu in susu, si privindu ceriulu luminatu cu miliardele de stele, cá cum aru cere de la elu ajutoriu, cá cum aru cere putere, spre a-si puté finí lucrarea grea si secreta.

Si in momentulu acest'a vediù cum o stelutia sierpuì printre celelalte cadiendu la pamentu. Vronica tresari, cátu mai i cadiù maramuti'a din mana. Asiá i se parù, cà stéu'a cadiuta e aceea pe care i-o aretase muma-sa, candu siedea inca la ea in póla; stéu'a din care a disu cà va veghiá a supra ei si o va conduce — stéu'a ei.

Erá gata sè eschiamé de durere, dar si-intrari anim'a, si continuá misteriósa ocupatiu-

ne, càci vorbele babei Irina i totu sunau in urechia „grigi sè ffi gata nainte de ce voru cantá cocosii!“

Facù dar si cu alu doile colacelu asiá cum i s'a disu, apoi cu alu treilea si cu cealalti; candu a ajunsu la elu nouelea, abiá mai putea scóte câte unu cuventielu de pe budie, tremurá tóta cá varg'a; abiá finí si a nóua óra cu: „banuti de arama“, candu audì cantandu cocosii in satu; erá mediulu noptii, ór'a dineloru.

Vronica erá gat'a cu tóte si asteptá tremurandu; i se pareá cà si aude cum se ridica piétr'a alba din drépt'a isvorului, pe unde au sè ésa dînele, cum i-a dîsu bab'a Irina; asteptá, dar privirea nu si-a fostu luatu-o de pe ceriu, si acuma cautá la locul din care a vedutu apunandu steluti'a aceea. Si asiá i se pareá, cà in locul stelutiei vede acuma pe mama-sa plangêndu si amenintiandu-o cu degetulu; si anim'a ei sbocotea grozavu in sinu; lacrimile i curgeau pariuri pe faci'a palida.

Cugetá a vedé pe mama-sa mustrandu-o pentru pasiulu retacitu, ce a facutu, apoi blastemandu-o si afurisindu-o sè nu mai aiba parté de fericire pe pamentu. Vronica nu se mai putù retiené.

— Mama, — eschiamá ea cu vóce sfasiatória intindiendu manile incrucisiate spre ceriu, — nu me blastemá, cà nu-su de vina!

Dar de locu i picara a minte vorbele babei Irina „se nu vorbesci nici unu cuventu.“

Unu tipetu, si — Vronica cadiù la pamentu.

Candu s'a treditu erá o — nebuna . . .

Ea nu s'a insielatu, steluti'a care a vediut'o cadiendu de pe cerime a fostu fericirea ei. —

Nitiu statù cátu-va timpu naintea casei babei Irina, pana ce a vediutu pe Vronica pierdiendu-se printre stance, apoi si-a luatu siub'a pe mana, si a plecatu catra stana.

Candu a fostu ajunsu aprópe de unu berutiutu intre livedi, i se pareá a audí siópte omenesci din elu. Statù pe locu si ascultá, dar nu audí nimica. Ventulu — cugetá elu — se jóca cu frundiele, si plecá mai departe ridicandu-si bot'a pe umere, ca semnu, cà in casu de lipsa e gata a se aperá.

Abiá intrá cáti-va pasi in bereu, candu o vóce se audí:

— Pe elu fetiori!

Erá George rivalulu lui Nitiu.

Nitiu statù éراسi pe locu cantandu cu precautiune in directiunea de unde sunara cu-

vintele acele, dar nu vediù si nici nu mai audì nimic'a, càci o lovitura brutala indreptata chiar spre capu lu-trintl la pamentu; si-respirà sufletulu, lasandu numai unu suspinu greu si lungu de pe budie.

Mane di s'a latitu veste, cà dînele ér au fostu in satu, si cà au luatu pe Vronica din ascernutu cu ele, apoi au voitu sè ia si pe Nitiu, dar acest'a s'a opusu si dînele maniöse l'au lasatu de susu din aeru sè cadia josu, si dinsulu a caditu cu capulu pe hóta si a muritu! . . .

Vronica se cobóre din candu in candu de pe stance in josu la vale si de afla vre-o fatutia mica pe campia, o ia in bratie si fuge cu ea la dealu povestindu-i multe, multe, de pe vremea candu si ea erá asiá mica si fericita; apoi ér o duce la loculu de unde a luatu-o, si fuge si se pierde printre stance cantandu asiá de doiosu, asiá de a gele!!

Poporul dice, cà e — din'a isvorului.
Serman'a Vronica!

T. V. Pacatianu.

Nu 'ntrebá!

Nu 'ntrebá de-a mea durere,
Cà-ci eu nu sciu sè ti-o spunu;
De odata cu placere
Simtu in mine-unu doru nebunu!

Nu sciu ce-i? Nu are nume
Durerea ce o simtiescu;
Sunt mominte 'n cari asiu spune,
Tóte câte patimescu.

Jun'a-mi fatia se palesce,
Din ochi lacremi curgu mereu;
Animiór'a-mi se topesce,
Si e tristu sufletulu meu.

Apoi era sum voiósa,
Ridu si cantu, dar Dumnedieu
Scie c'anim'a-mi duiósa
Plange la canteculu meu.

Aste crude suferintie
A mea viétia amarescu;
Si nu este cu putintia
Lécu in lume sè gasescu.

Deci te rogu, o! Dómne sante,
Fia-ti nila, fà sè moru;
O! ajuta-mi, bunu Parinte,
Si me scapa de-acestu doru!

Catinca.

Millvoye séu Amorul maternu.

Schitie biografice.

De L. N. Bouilly.

(Urmare.)

Trasurile unei dureri profunde, respandite pe chipulu seu, nu impedeau de a se descoperí aici o frumsetia cu atátu mai remarcabila, cu câtu art'a nu imprumuta naturei nici unu ornamentu.

Necunoscut'a erá cu capulu голу si avea la brâu o simpla pelería de paie. Perulu ei lungu blondinu, impletitu in cositie, fara nici o alta precautiune, unu vestmentu simplu si o cingátore négra, compuneau tóta gatél'a sa. Ea tienea intr'o mana flori, éra in cealalta o carte mica bogatu legata, din care cetea mergêngu. Ea trecù pe langa Millvoye fara sè-lu védia si pareá a dá lecturei sale cea mai mare atentiune. Elu o petrecù lungu timpa cu ochii si o vediù la capetulu aleiului luandu calea ce duce la Nogent.

Acésta intalnire erá de natura a starní curiositatea poetului: o femeia tinera, frumósa si alu careia esterioru anuncia o persóna alésa, strabate singura, desdediminétia, imens'a padure de la Vincennes, fara a observá pe trecatori, fara a-si puté luá ochii de pe cartea ce o captivéza; de unde vine ea? unde póte sè mérga si cine póte fi ea? . . . Facêndu aceste reflesiuni Millvoye percurge mai multe carári ce sierpuescu sub o umbra deliciósa si se confundà in lucrulu tragedíei, ale carei trei acte erau deja gata.

Fara sè scia, elu se departéza si ajunge la unu satuletiu ce se afla in mijloculu padurei, si in apropiarea careia te saluta inca cu respectu unu stejariu betranu, care represintéza pe acel'a sub care santului Ludovicu i placea, acum optu sute de ani, a face dreptate, insusi in persóna, supusiloru sei.

Millvoye se simtiá asiá de bine inspiratu sub acestu frundisiu religiosu, istoricu! Subiectulu tragedíei sale oferiá tocmai o anecdota din seclulu alu trei-spre-diecele; si i pareá, cà oper'a sa primesce sub arborele adoratu colórea, limbagiulu si datinele acelui seclu.

In fine indemnatu prin ór'a candu se in-

datiná a luá lapte a dóu'a óra, elu se reintórce, si de departe zaresce de nou pe necunoscut'a pausandu-se pe o banca de muschiu ce 'mpresura maginea padurei.

Ea ceteá inca totu aceea-si carte si para cufundata in cea mai mare meditatiune, candu de odata desteptata prin pasii unui trecatoriu, ea se scóla repede, si-intipuesce cà pune miculu

Millvoye apropiandu-se, o gasesce deschisa inca pe cararea ce ea percursese.

La inceputu voiá sè faca atenta pe acésta dama; dar unu simtiementu de curiositate lu-retiene: elu apuca frumós'a carte in 16º, o deschide, si recunósce poesí'a sa propria intitulata „Amorulu maternu.“ Semnulu se aflá la aceste versuri ce depingu asiá de bine atinga-

Ida Benza.

volumu in pelerí'a de paia acatiata la cingatóri'a sa, si ajunge la satulu Fonteney cu unu pasu destulu de precipitatu; dar fia cà tulburata prin aparitiunea peste asteptare a unui importunu, fia cà ocupata pré multu de lectur'a ce intrerupse, ea nu observà, cà mic'a-i carte lunecà printre vestmentu si palari'a sa, si

tórele omagie ce dau diverse popóre umbreloru copíloru sei:

„Iubescu a Canadei datine frumóse!
Pe malulu celu verde, sub stanc'a ripósa,
Vine Canadianulu cu facia doiósa,
Pe morminte jalnici elu sedesce flori
Si le uda vecinicu cu a-lui lacrimiori,
Càci vecinicu lu-chiama la estu locu santitu

Dulcea suvenire-aceloru ce au muritu.
D'aici tatalu jalnicu, pe latulu pamentu
Crede-a-si vedé fiulu ce jace 'n mormentu.
Er la stanc'a trista multu ingalbinita,
O maica doiósa cantandu lungu... mahnita
Catra ceriu indépta rug'a-i in durere
Si sioptindu in taina si 'n santa tacere
Unu nume de lacrami, nume multu iubitu,
Numele copilei ce-o-a parasitu!"

Se observà usioru, cà pagin'a ce continea acestu fragmentu de poema, erá cu multu mai solita ca celelalte: ceea ce anunciá, cà aceste versuri au fostu cetite si repetate fórte desu. Millvoye simti acea emotiune amestecata cu unu orgoliu secretu, de care unu autoru, in asemenea casu, cu anevioa se póte ferí.

Elu urmaresce pe necunoscut'a din departare, o vede strabatendu satulu Fontenay, si a sosí la castelulu ce 'ncoronéza colin'a. Elu se rentórce numai decátu la bunii agricultori, unde si-stabilise quartirulu seu, si se informà din ei cine póte fi tiner'a dama pe care o intalnise in parculu de la Vincennes si care locuesce pe inaltimea din satu.

Elu intielese, cà acést'a este barones'a de ***, veduv'a unui generalu francesu, victima, ca multi altii, alu eroismului seu; cà ea locuiá cu parintele seu, banchieriu fórte bogatu, in satulu Nogent-sur-Marne; dar perdiendu-si aici uniculu seu fflu, in etate de 6 ani, ea fu adusa prin unu amicu alu familiei sale la castelulu de la Fontenay, spre a o departá de la o locuintia ce i reamintea necontentitu o perdere ireparabila, si spre a o distrage incátu ar fi posibilu de adanc'a intristare ce o consumá.

Cea d'antâia grigia a lui Millvoye fu de a tramite acestei dame cartea ce perduse in padure, si alu carei continutu, lu-gâcise fara mare greutate, oferíá unu alimentu pentru durerea ei.

Elu intielese numai decátu, prin unu baiatu de gradinaría alu castelului, care viniá duminec'a la mosta spre a-si vedé pe unulu din fratii sei, cà durerea omorítoria ce simtiá baronés'a, prin mórtea scumpului seu Alfredu, i smintise in câtva mintile. Elu aflà, cà adesea dedeau peste dins'a siedindu singura in fundulu gradiniloru, singura singurea, nemiscata, si nici odata versandu o lacrima, éra câte odata lasandu a se vedé unu surisu convulsivu pe faci'a sa descolorata. Elu intielese in fine, cà mai de multu de siese luni de candu perduse pe fiulu seu, ea fu lipsita cu totulu de somnu; si cà facêndu sè se graveze pe mormentulu fiului seu pré iubitu acestu simplu epitafiu: „Pe mane!...“ nici odata nu lipsiá a mer-

ge la cimiteriulu de la Nogent, inainte de siese óre ale diminetii, ór'a fatala candu incetase de a mai fi mama. Acolo, se dice, depunea ea pe monumentulu ce lasà a-si face, flori culese de mama sa; si asiediendu-se pe mormentu, cu faci'a radiemata pe pétr'a sepulcrala, stetea aici óre 'ntregi, crediendu a simti suflarea copilului seu, a-lu audí, a-i vorbí, si a-lu gramadí cu mfi de desmerdàri.

Medicii ce au fostu consultati a supra sanetátii sale, ce deperea pe fiece di, recomandara a nu se opune nime acestui peregrinagiu alu durerii; ei se temeau, cá nu o astfeliu de privatiune sè ratecéscu cu totulu mintile acestei nenorocite, si sè nu o arunce intr'o nebuniá, intr'o furóre, cari ar face-o sè se separeze de toti câtii o iubiau in lume.

Astfeliu din reversatulu dilei, ea erá in picióre, pregatindu-si ofrandele funerarie; si indata-ce suná clopotulu de la cincí óre, ea coboriá singura din castelu la biseric'a din satu, cerendu cá nime sè nu o insotiésca; si dupa unu mersu de o diumetate de óra; ea erá prosternuta pe mormentulu unde repausá fiulu seu.

Tóte aceste detaie inspirara lui Millvoye celu mai víu interesu; ceea ce simtiá barones'a prin mórtea copilului seu, junele poetu resimtiá si elu prin perderea parintelui seu. Cea d'antâia elegía, consacrata autorului dileloru sale, este intiparita de o durere asiá de adeverata! domnesce aici o durere atátu de piosa, atátu de profunda! desí Millvoye compuse acestu imnu filialu diece ani dupa acésta cruda despartire!

Ar fi cu greu asiá dara a descrie zelulu seu, emotiunea sa, candu vedea din departare acésta tinera si nefericita mama, strabatendu padurea de la Vincennes, culegandu unu buchetu de flori, pe cari depunea mfi de sarutàri si pe cari le ducea apoi pe mormentulu lui Alfredu. O! ce fericire pentru dinsulu, ce triumfu pentru frumós'a arte ce cultivà, déca prin óre-care-va mijlóce ce ar puté sè inventeze in compatimirea ce i sfasia anim'a, déca prin nescai-va versuri capabile de a produce unu efectu salutaru, ar puté sè ajute acestei femeí atátu de frumóse, atátu de demne de celu mai víu interesu si a versá cu incetulu in inim'a ei strivita tóte mangaiàrile de cari are asiá de mare trebuintia!...

Acésta ideia aprinse imaginatiunea lui vía si brilianta; acestu proiectu nu mai est mai multu din gandulu seu. Elu se duse la inceputu la cimiteriulu din Nogent, si recunoscù fara nici o greutate monumentulu ce redicase amorulu maternu. Sub dóue salce plangátore

se redică la finea unei pietri lungi unu pedestalu ce purtá o statua de marmore; statu'a represintă: timpulu nemilosu doborendu cu o lovire de cósá unu tineru surcelu ce se aflá in calea sa . . . O pajista totu-de-una verde incunjiurá mormentulu pe care se cetesce: „Pe mane! . . .“ „Ce espresiune atingatória a durerii! si díse Millvoye „si ce angagiamentu solenelu! Asiá dara nu se va petrece o dí a vietii sale, fara cá acésta nefericita sè vina a renof florile ce acoperu remasitiile copilului seu! Ea va vení aici nebagându in séma nop-tile cele lungi si gerurele ernei, ne luandu in séma fortunele verei. Amorulú seu va infruntá in temperiele vremei; ea va vení aici pana candu propriiele puteri voru puté-o aduce si va ordoná sè fía adusa candu infirmitátile sale voru impededá-o a-si urmarí dorulu inimei sale . . .“

„Pe mane! . . . Cátu de multu se díce in aceste dóue vorbe! nici odinóra epitafiu nu a oferitu o espresiune mai admirabila a suferintiei, unu angagiamentu mai greu si mai sublimu . . . Pe mane! . . .“

Millvoye, ocupatu mai multu ca totu-de-una cu proiectulu seu, cercá mai antáiu de a-si atrage in parte si pe sacristianulu (sfátulu) de la biserica din Nogent, elu i promise o recompensa, déca Par ajutá spre a aduce la mintile sale, spre a mantuí viétii acestei tinere mume, atátu de démna de compatimitu.

— Ceea ce ceru de la dta e putinu lucru, — dícea elu; — e vorb'a sè depuni pe mormentulu copilului mai multe scrisori ce-ti voiú tramite; inse fara a te aretá vederiloru baronesei, si sub sacr'a apromisiune de a nu descoperí vre-odata acestu importantu misteriu.

Propunerea se primí; si 'n deminétii'a dilei víitóre, candu mam'a lui Alfredu se duse la cimiteriu, ea aflá pe mormentu, printre ro-sele cu cari lu-acoperí in diu'a precedinta, o harthía impaturata, fara nici unu sigilu.

Suprinsa, emotionata, ea stá la indoiéla câte-va momente, apucá scrisórea cu o mana tremuratória, si cetesce aceste versuri:

„La pajistea asta, verde rourata,
Sub acésta piétra ca tine 'ntristata,
Tu víi 'n tóta diu'a, draga maic'a mea.
Ti-audu sioptirea, ti-audu suspinulu,
Pia rugatiune; dar amaru mi-i chinulu;
Cáci pe tine draga nu te potú vedé.
Ah! de ti-ai invinge chinulu multu amaru,
Unde a mea mórte cruda, te-a impinsu;
Si de-ai gustá somnulu, alu noptiloru daru,
Estu balsamu alu pacei dulce din elisu,
In momentu-acela ti-asíu aparé 'n visu.“

Barones'a cetesce acésta scrisóre cu o turburare nespusa; in dar cercá a gâci de ce mana ar fi scrisa? Cugetandu in urma la insemnatatea consiliului ce i se dá, si simtindu fórte bine, cá nesomnulu la care s'a dedatu i séca puterile ce scadu din dí in dí, ea si-promite a se plecá vocei iresistibile ce s'a imprumutatu atátu de ingeniosu.

Candu se reintórce la Fontenay ea recetí mai de multe ori versurile ce se 'ntiparescu in memori'a sa, incátu ea repetá fara 'ncetare, cu unu simtiementu de bucuría, ce de multu nu aparuse pe figur'a sa cerésca:

„In momentu-acela ti-asíu aparé 'n visu.“

Aceste cuvinte, produsera totu efectulu doritu de autorulu lorú, spre a-si vení in ori. Acésta mama doiósa, leganata de fericítorii'a ideia de a-si vedé pe iubítulu seu Alfredu, se lasá câte-va mominte intr'unu somnu, la inceputu agítatu, si anevoiosu; dar care nu multu dupa aceea devenindu mai liniscitu si mai lungu i aduse presinti'a fiului seu.

(Va urmá.)

Ida Benza.

— A se vedé portretulu pe pagin'a 541. —

Patri'a artistiloru e lumea mare. Artea nu are nationalitate, ea apartine universului.

Déca acést'a se póte díce in genere despre artisti si despre artile frumóse: cu atátu mai multu se póte afirmá despre interpretii musiceí, si in specia despre musica, de óra-oe acést'a e limb'a universalá, pe care toti o pricepemú.

Portretulu din nrulu presinte represinta pe o artista in musica, pe o cantarétia din cele mai escelente.

Ida Benza nu e romana, dar limb'a ei o intielegemu toti, cáci este limb'a armonfeí, limb'a musiceí incantatórie.

Ea a cantatu cu mare succesu la Viena, in teatrulu „Scala“ din Milano, la Petersburg si in alte locuri.

Acuma e angagiata la Budapest'a, pe siese luni cu optu-spre-diece míi de florini.

De siguru multi dintre cetitorii nostri au auditu-o cantandu; de aceea credemu a li face o suvenire placuta prin publicarea acestui portretu.

Perulu si barb'a,

Éta unu sujetu interesantu. Perulu si barb'a. Perulu stufosu e decórea femeiloru, si barb'a e fal'a barbatiloru.

Eroii modei nu fara causa sacrifica asiá multa atentiune pentru perulu si barb'a loru. Sciu ei bine, că aceste decoratiuni naturale ale capului, servescu numai in folosulu frumsetiei; si ei vreu sè fia frumosi, cá sè placa altora, si putintelu chiar si loru insii-si. Oglind'a, in care asiá adese ori privescu, totu mai multu i intaresce in credinti'a, cá fati'a frumósa devine si mai frumósa, déca o decoréza unu peru bine ingrigitu si o barba si mustétia necriticabila.

Pentru ce secsulu frumosu pórtá asiá grige mare de perulu seu? Femeile orientale dóra pentru aceea, cá cuvintele choranului li impune crescerea perului, cá-ci „perii li s'au datu de acoperamentu“. Dar femeile neo-orientale considera de o frumusetie perulu bine arangiata, éta caus'a, pentru care ele i sacrifica asiá multu timpu. Pentru acésta au jocat frisoritiile asiá mare rol, cá-ci unu factoru puternicu alu frumusetiei e concediutu maniloru loru abile.

Secsulu frumosu se falesce cu perulu stufosu; inse barbatii, afara de peru, mai au si barb'a spre inaltiarea frumusetiei barbatiesci. Tinerulu e fericitu, déca pe fati'a lui se ivesce pentru prima-óra acea órece, care e prim'a charta de visita a barbatiei; o si totu smécesce in continuu, par' cá s'ar teme, cá va fugi. Căti sunt de aceia, cari se considera nefericiti, déca pe fati'a loru nu cresce barba?!

Inse nici caderea perului nu-i place nimenuia, cá-ci loculu lui remane gol. Sunt natiuni, la cari caderea perului se considera de batai'a sortii, si de aice vine si urmatoriulu juramentu alu arabiloru: „Déca voui face ast'a, sè me faca Dumnedieu plesiu!“

Istori'a inse ni-a conservatu multe esemple, cari afirma, cá perulu n'a servitu numai pentru inmultirea frumusetiei. Crescera perului a avutu si alte scopuri. Spartanii, cari au pusu mai mare pondu pe intregitate decátu pe frumusetie, nu pentru motive estetice si-au lasatu perulu sè crésca, ci din contra, pentru cá fati'a loru sè imbrace unu aspectu mai morosu si infricosiatu. Svevianii, cari si-au purtatu perulu in modulu celu mai ciudatu, asemene l'au intrebuintiatu pentru spariare. Budinii, gelonii, scitii, asemene. Numai in epocele urmatórie s'a consideratu perulu cá atributu alu frumusetiei.

Perulu s'a intrebuintiatu si pentru scopuri sante. Fiulu grecu, déca a trecutu etatea prunciei, si-a taiatu perulu si l'a sacrificatu dieiloru. Fét'a greca facea asemene candu se maritá. In genere la tóte popórele pagane domniá acésta datina. Tonsur'a in evulu mediu la preotime s'a introdusu cá semnulu sacrificării pentru Dumnedieu. Starea suflétésca se putea cunósce de peru. Femei'a greca prin taiarea perului ei pana'n radecina dedea espressionu durerii sale interne. Popórele cari nu purtau peru lungu, in semnulu intristării, luasau sè crésca lungu si nepeptenatu.

Perulu lungu a fostu decórea eroiloru. De aice a urmatu datin'a, cá inamiculu candu i invingea, li tundeá perulu si astfelu i purtá in triumfu.

La franci in secolulu VI si VII numai regele purtá peru lungu, ér supusii lu-tundeau scurtu si si-radeau barb'a.

Perulu lungu érá simbolulu libertátii. Pe helotu

indata se putea vedé marc'a servitutii; spartanii purtau peru lungu. Germanii inca semnificau prin peru lungu libertatea.

Barb'a a avutu unu rol chiar atátu de importantu cá perulu. Mohamedanulu jura pe barb'a profetului si respectéza fórté multu barb'a. Vechii greci si Romani au sarificatu nu numai perulu, dar si barb'a loru. Prim'a crescere s'a oferitu de regula sacrificiului. La legarea contractelor barb'a a servitu cá martore. Ghotii apuseni faceau invoieli prin atingerea barbei loru. La contractele scrise ei lipiau de sigilu câte-va fire din barba, ceea ce serviá spre intarirea actului.

La popórele celtice mustetiele lungi erau semnu de rangu inaltu, cei de clas'a de josu nu pré purtau mustetie lungi. Insa-si cestiunea purtării de barba intr'unu timpu a fostu atátu de ponderósa, incátu la 398 sinodulu din Cartagine si in secolulu alu VI-le sinodulu din Barcelona au gasitu compatibilu cu demnitatea loru a creá canóne in contra raderii.

Din tóte aceste se vede, cá'n timpurile vechi perulu, mustéti'a si barb'a, n'a avutu missiunea numai de a infrumsetiá fati'a, ci au avutu unu rol si mai importantu. Cu tóte aceste inse, analisandu seriosu, vedemu, cá potentiarea frumusetiei totu-de-una au facutu parte din rolulu loru. Din caus'a aeést'a inca atunce perulu s'a purtatu peptenatu artificiosu. Femeile din Egiptu si-peptenau perulu artificiosu; arabii si jidovii vechi si-grigiau perulu cu multa atentiune.

Samson, a carui putere se aflá in perulu seu, lutienea in ordinea cea mai frumósa si lu-purtá in siepte plete. Aprodii regiloru jidovesci toti purtau peru lungu si frumosu arangiata. Fíii regelui Davidu inca aveau toti peru lungu, care apoi a si devenitu fatalu pentru Absononu, vestitu de perulu seu frumosu. Si femeile nisuiá a face si mai frumosu perulu loru negru, care si de altminte érá frumosu. Statuele dieitiloru grecesci, cari s'au conservatu, si alte statue de femei grece, aréta portulu perului femeiloru grece.

Arareori lu-lasau josu de-a lungulu, ci de-a supra fruntii lu-despartieau in dóue si perulu adunatu gramada se aniná simplu dinapoi.

Femeile románe purtau perulu in dóue chipuri: Séu vucle facute cu feru ferbinte, pe cari le despartieau cu legaturi, decorate cu auru si margele de celalaltu peru peptenatu netedu; séu lu-impleteau in mai multe plete, aceste le incungiurau de-a supra capulu, si tocmai in vèrfu lu-strapungeau prin unu acu de gala.

Grecii si Romanii candu se radeau, aveau cea mai incordata grige de perulu loru; lu-impleteau frumosu in vucle s lu-ungeau cu oleiuri parfumóse. — Francii si-tundeau perulu scurtu si vuclele sustínute cu grige numai pe capetele regiloru se puteau vedé.

In epoc'a romantica a cavaleriloru in tóte partile vuclele aninate si lungi erau in moda. Femeile astfelu erau fórté fantastice, si nu unu cavaleru visá de perulu negru si pana'n genunchi alu adoratei sale. — Perulu aninat in josu simplu érá acoperitu de unu velu usioru, acatiatu de peru cu unu acu, veriga séu diadema.

In secolulu alu XV-le femeile incepura a schimbá mod'a. Germanele purtau perulu loru in mrege auria. Inca in secolulu alu XIV se inventara cele mai bizare decoratiuni de capu: mregea de peru, velurile, totu-felulu de cárpe, ceptie, veluri veduvesci si cárpe false. Aceste decoratiuni de capu pusera in categori'a a dóu'a perulu naturalu, si tóte purtau mai mare grige de cárpe,

decātu de peru. Legea modei de atunce ordoná, cá din peru sè nu se védia nimica, si cátu totusi a esitu de sub tieptie si cârpe, se taiá, smulgea si ardea.

Acésta moda s'a sustinutu si in seclulu alu XVI-le, inse atunce a si apusu. De nou vinira in moda vucelile lasate in josu, mai alesu la femei si la tineri.

In seclulu alu XVII-le deodata s'a ivitu si multu timpu a domnitu peruc'a. Perulu falsu totusi nu e inventiunea seclului numitu. Medii l'au cunoscutu si intrebuintiatu inainte cu secli. Romániloru si románeloru intr'atát'a li placu perulu blondinu alu germaniloru, incátu tocmái din peru germanu si-faceau perucele. Inse seclulu alu XVII cu mai multu zelu imbratisiá mod'a de peruce, si multu timpu a pastratu-o cu constantia. La inceputu erá imitatiunea perului naturalu si statea din vucle de lungime mijlociá, dar crescù cá copilulu si totu crescú, pana ce in urma se desvoltá din ea asiá numit'a — peruca-allonge, din care unu esemplariu pentru unu cavaleru frumosu constá 1000 de taleri. Dar in fine si perucele-allonge trebuira sè renuncia la starea loru dominanta, sè dee locu — tiopfului.

Tiopfulu si pravulu de peru sunt nedespartibile. O specia de pravu de peru s'a intrebuintiatu inca de catra jidovi.

Colorirea perului e destulu de vechia. In seclulu alu XII a fostu asiá in moda, incátu preotii predicara de pe amvonu in contra ei.

In seclulu alu XVIII frisurele femeiesci au fostu cátu se póte de curiöse, ridicule si varie. Tóte se intruniau inse in acea insusire, cá numai erau nalte. Se portá à la flore, à la pomme, à la Ceres, à la Minerva; aceste represintau atare cumanacu, flóre séu póma. Se puteau vedé si frisure de form'a turnului, casei, cetatiunei; inse intre frisurele escentrice a fostu non plus ultra frisur'a de corfa a Mariei Antoinette, pe care frisorulu genialu a implutu-o cu petringei, morcovi si cu alte verdetiuri de aceste.

Revolutiunea francesa a facutu capetu frisureloru nalte si incepura modele de peru mai simple. La 1813 aparù mod'a à la chinoise, inse domnirea ei nu durá multu. De atunce femeile si-pórta perulu in feliiurite moduri. In fia-care anu alta moda. Cine le-ar puté in-

sirá. Barbatii inca nu mai pórtá tiopfu. Fia-care se peptena dupa placulu seu.

Barb'a se pórtá mai alesu in resaritu. Vechele popóre canaane, egiptenii, tóte au portatu barba. Grecii din evulu vechiu lasau sè-si creşca barbe lungi; gallii aveau peru scurtu, dar cu atátu mai lunga barba. Popórele orientale au conservatu-o, inse grecii si románii nu peste multu se despartira de ea. Cu religiunea crestina si purtarea babei se respandí, numai paganii erau fara barba. Nici preotii nu facura esceptiune, si numai mai tardiu incepura a se rade. In seclulu XII barb'a se esilá pe unu timpu. Pap'a Iuliu II lasá a i se cresce barb'a, inse preotii bisericeii apusene nici decátu nu voira a purtá barba. In acestu timpu a traitu barbatulu cu cea mai lunga barba, unu soldatu alu imperatului Maximilianu, care se numiá Rauber de Talberg. Elu avea o barba asiá de lunga, incátu aceea ajungéndu pana la pamentu, o putea indoi acolo si aduce éراسi pana la bratiu.

Form'a barbei inca trecù prin multe straformári.

In mijloculu seclului XI, pe timpulu regelui francesu Henricu I., barb'a tiutiunata erá in moda, si pana 'n mijloculu seclului XII, pana la domnirea lui Ludovicu VII, barb'a acusi se tundeá rotunda, acusi in alte forme. Acestu rege si-a rasu barb'a si multi au urmatu esemplulu lui.

Pe timpulu lui Ludovicu celu frumosu, in seclulu XIII, éراسi se portá barba, apoi éراسi se radea. In seclu XIV unu spaniolu a inventatu mod'a si acuma numita „barba spaniála“, care aflá mare complacere si se respandí iute. Don Pedro, regele Aragoniei, la 1301, a opritu pe supusii sei a purtá barba de acést'a. Apoi in seclii urmatori acusi se radea barb'a, acusi se purtá. In epoc'a perucei si a tiopfului barb'a erá esilata.

Candu apoi ómenii se lasara de aceste decoratiuni de peru, barb'a si mustéti'a si-ocupara de nou tronulu loru. Fetiele cu barba si cele rase se vedu de atunce langa olalta in cea mai buna armonia.

In dilele nóstre barbatii in privinti'a modei referitorie la barba, sunt cosmopoliti. Déca intrámu pe promenad'a cutarui orasiu, acolo avemu ocaziune sè vedemu totu felulu de barbe, precum si fetie rase.

Marcu Emilianu.

SALONU.

Mormintele Isabellei.

— O tragedia moderna. —

Unu scriitoriu modernu face acea observatiune fórté potrivita, cá caracterulu femeiloru, precum si infuinti'a loru buna ori rea a supra vietii sociale, se póte cunósce din modulu imbracárii loru.

Si elu are dreptu. Nu trebue decátu sè vedemu o toaleta, cá din aceea sè deducemu si caracterulu damei respective. Nici o femeia nu va imbrécá o rochia ce nu-i convine cu internulu ei. Cum este internulu ei, asiá va fi si hain'a ce dins'a va purtá cu predilectiune.

Déca acést'a se póte díce in genere despre femei, cu atátu mai vértosu se póte aplicá in specialu la femeile cochete si modeste. Toalet'a unei cochete de siguru se afla in mare contrastu cu a unei femei blande, modeste si casnice.

Éta cele dóme domnisióre, pe cari le vediuramu conversandu intr'unu salonu, in niste toalete simple si modeste, de siguru erau niste fintie bune si placute.

Da. In toaletele loru nu observaramu nimica frivolu, cochetu séu luxuriosu. Ele n'aveau trebuintia de asiá ceva, cáci de la natura erau — frumóse.

Arabela si Isabela — asiá le chiamá — erau fiicele cele mai incantátorie ale orasiului, unde se intempla aceste. Aparinti'a loru cuceriá ori si unde, facea sè vibreze chiar si cele mai rigide anime.

Ambele erau nalte, cu talia mladiósa, cu focu in ochi, si cu gratia in fatia; dar un'a blondina, alt'a bruneta.

Dóra tocmái pentru acést'a se potriviau asiá bine. Ele erau amice.

Duclos a disu, cá femeile nu au mai mari dusmani decátu pe femei. Totu cu acestu dreptu s'ar puté afirmá,

cà femeile nu potu sè aiba amici decâtu — pe femei. Amici'a între unu barbatu si o femeia devine usioru unu amoru. Apoi sunt lucruri, pe cari o femeia nu le pòte comunicá unui barbatu, ori câtu de sincera ar fi amici'a loru intipuita. Va sè dica — ori câtu de multu dreptu sè aiba Duelos — femei'a totusi numai cu femeia: pòte sè lege amicia.

Si Arabela si Isabela erau amice bune, sincere. Secretele loru erau comune. Bucuriile si suferintiele asemene. Dar ce vorbescu de suferintie? De unde sè aiba o fêta tinera suferintia?

Si ele abia trecura de optu-spre-diece ani. Dar candu cine-va este de optu-spre-diece ani, ceriulu si pamentulu i suride, si viéti'a i pare unu raiu cerescu.

Amendoue erau fericite. In baluri aveau pe jocau-sii cei mai buni, la petreceri tinerii cei mai distinsi se aflau totu in giurulu loru, si ori unde mergeau — aveau câte o suita de adoratori.

Ele erau cá doue regine, cari domnescu dimpreuna.

Erau... Dar ast'a nu va durá multu. Visulu frumosu va sborá. Ele trebue sè se desparta.

Amorul — a disu Bacon — este turburatoriulu lumei. A vinitu amorulu, cá sè turbure fericirea acestoru doue copile. Si totusi ele nu se supera la acêsta despartire. Nici un'a nu aprehendéza. Ci amendoue se bucura. Mai alesu Arabela.

Si pentru ce? Pentru cà are sè devina si mai fericita. Postu-a ea si pan'acuma fericita. Dar fericirea ce va gustá de acuma înainte, e si mai pretiósá, càci — precum dice Stabée — averea cea mai scumpa a unei femei este amorulu — barbatului seu.

Va avé si ea barbatu, càci deja e mirésá.

Fericitu momentu, in care o fêta candida, crescuta in scól'a virtutii, pòte sè dica pentru prima-óra: Eu sum mirésá!

Ce multa fericire esprima aceste putine cuvinte! Ele dicu, cà dins'a e iubita, dar iubita de unu barbatu, — si cà dins'a iubesc pe unu barbatu.

Ele i dicu, cà dins'a are averea cea mai scumpa, tesaurulu celu mai pretiosu pe fati'a pamentului.

Ele i revóca in memoria frumoésele cuvinte ale lui Charles Pogens: Cea mai pretiósá comóra este iubirea. Nimicu nu este 'n lume atátu de admirabilu cá amorul. Elu este consciinti'a vietii, este viéti'a insa-si. Amorul e oglind'a tuturoror pasiuniloru nóstre; le contine pe tóte, si aduna la olalta tóte placerile lumesci."

Amorul — a cantatu Petófi — suplinesce tóte, pe amoru nimica nu-lu suplinesce.

Si Arabela avea acêsta mare comóra, si sciinti'a cà o posede i incingea fruntea cu aureol'a unei simtiri ceresci.

Intr'una din seri, in care apucámu firulu acestei naratiuni, ambele amice siedeau la olalta si conversau.

Arabela erá trista. Ea si-inchiná cu duiosia vuclele-i blondine spre bratiulu amicei sale. Nu vorbiá. Si in ochii ei straluciau doue lacrime.

Amic'a ei o mangaiá:

— Sè nu fii asiá copilarósa, scump'a mea! Pentru ce plangi? Pentru cà mirele teu a trebuitu sè te parasésca pe câtu-va timpu? Dar nu scii, cà dinsulu e comerciantu! Afacerile lui nu se potu amaná. Dar se va întoróce acusi si lu-vei revedé.

Arabela continuá a plange.

— Dar tu plangi! Ce paguba, cà eu nu sum elu!

Cum te-asii mai sarutá acuma! Scii ce dice A. Ricard? Cà in amoru nimica nu usca mai iute lacrimele, decâtu o sarutare!

Si totusi o sarutá. Arabela totusi nu se liuisci; stergându-si lacrimele, ea dise:

— Óre nu va pati ceva nenorocire pe calea ferata?

— Dar cum sè patiesca! Fii numai in linisce. Elu va vini acusi. Apoi vomu serbá unu ospetiu de care n'a mai fostu. Eu ti-oiu fi paranimfa. Apoi in anulu viitoriu — incheiá ea cu surisu — voi mi-veti fi cumetri. Nu-i asiá?

— Asiá, asiá, — respunse Arabela suridiendu si ea cu bucuria.

In momentulu acest'a intrá camierier'a aducédu unu diariu nou. Arabela lu-apucá iute si ceti telegramele. Apoi scóse unu tipetu. Cadiu la pamentu si — muri.

Amic'a ei apucá diariulu si ceti: „Trenulu care a vinitu din Boemi'a s'a rostogolitu. Cinci vagóne s'au nimicitu en totulu. Doue-diece de caletori au muritu, si cinci-diece fure raniti!"

Inmormentarea Arabelei se tiné e dóu'a di. Totu orasiulu se aduná la acêsta ceremonía trista. Nici unu ochiu n'o remasu fara lacrime.

Isabela, menita sè fia paranimfa la ospetiuulu amicei sale, merse in fruntea conductulu, ducédu o cununa négra pe crucea aceleia.

A dóu'a di sosi a casa — mirele Arabelei, sanetosu si integu. Elu n'a caletoritu cu trenulu acel'a. Deci nu i s'a intemplatu nimica.

Candu elu audi de sórte miresei sale, scóse unu revolveru si descarcá glontiuulu in crerii sei.

De atunce Isabela plantéza fiori pe doue morminte, si le uda cu lacremile sale.

Sosijul Vulcanu.

B o m b ó n e.

Dlu M. e fórté inamoratu de o frumoása si tinera fêta, care n'are alta gresiéla, decâtu cà lumea vorbesce fórté multu despre ea.

Nu se scie, déca cele ce vorbesce lumea sunt adeverate séu ba; cu tóte aceste inse multi insi pronuncia numele ei cu unu surisu indoiosu.

Dlu M. nu erá de vina, cà iubiá fét'a. Auditua si elu multe despre alés'a animei sale, inse nu le-a crediutu.

Intr'o di fét'a i dise:

— E bine, domnulu meu; déca me iubesci si me stimedu pentru ce nu me iai de socia?

— Te-asii luá, — respunse elu, — dar nu sciu duelá.

*

Dlu X. fn chiamatu la dejunu la unulu din cei mai renumiti medici din Paris.

Sosindu acolo, trage clopotielulu. Servitoriulu i deschide, si i dà in mana unu biletu pe care erá scrisu nr. 26.

Dlu X. spariatu, cà inca inaintea lui voru intrá 25 de insi si astfelu va perde pré multu timpu, se spariá si

dede servitoriului 5 franci, că sè-lu lase a intrá numai decátu.

Servitoriulu lu-si lasá.

Intrandu in oda'i medicului, carele i erá unu prietenu bunu, elu i-a povestitu ce a patitu cu servitoriulu.

Mediculu i respunse:

— Éta doi franci, acestia ti-i redau, dar ceialalti sunt ai servitoriului meu, cu care totu-de-una impar-timu accidentiile aceste.

CE E NOU?

Camer'a deputatiloru in siedintiele din urma a desbatutu si votatu bugetulu in generalu, apoi s'a inceputu desbaterile in specialu. De asta-data trebue sè facemu si o rectificare. In nrlu trecutu s'a disu, că dintre deputatii romani numai dlu Borlea a luat cu-ventulu, — pe candu a vorbitu si noulu deputatu disu romanu din Maramuresiu Cziplé Zsigmond, carele a combatutu cu unu spiritu in adeveru ungurescu in contra gravamineloru nationale ale dlui Borlea. Gresie-l'a a urmatu de acolo, că raportorul nostru n'a cre-diutu, că dlu Ciple Zsigmondu sè póta fi Romanu. Mai adaugemu, că dintre deputatii romani numai urmatorii domni votara in contra bugetului: Borlea, Gurbanu si G. Popu. Ceialalti séu se absentara séu lu-votara.

Principele bavaresu Leopoldu, dimpreuna cu soci'a sa principes'a Gizella, au plecatu, prin Italia, la Africa, unde principele are sè remana pana 'n aprile anulu viitoriu, pentru restaurarea sanetáti sale sdruncinate inca in rebelulu franceso-germanu.

Senatulul Romaniei e convocatu la sessiune es-traordinaria pe 17/29 noembre.

La conscrierea caliloru, facuta in septemanile trecute in tóte satele, s'au ivitu multe anomalii. Éta si unu casu comicu, care s'a intemplat in comitatulu Aradu. Unu proprietariu si-tramise cocieriulu cu doi cai la Micalaca, unde se aflá comissiunea conscrietó-ria. Cocieriulu a si plecatu, inse la podulu de la Muresiu vamariulu lu-opri sè platésca vama. Dinsulu inse neavendu la sine bani, fu silitu a lasá acolo unu calu dreptu garantia pentru cei 10 cruceri ce trebuiá sè plátésca. Apoi merse mai departe, inse la vam'a de pardoséla a Aradului fu opritu de nou si alu doile calu in zalogu. Pe candu apoi cocieriulu sosi inaintea comissiunii din Micalaca, anunciá, că dinsulu — ce e dreptu — a adusu de a casa doi cai, inse unulu e la vamariulu de la Muresiu, alu doile la celu din Aradu. Că ce a decisu comissiunea, despre acést'a tace — cronic'a.

Navigatori curagiosi. Câti-va tineri si-au propusu a caletori din Budapesta pana la Orade totu pe apa. Ei au si plecatu, dar fiindu siliti a merge josu pana la Titel, abiá in 29 de zile putura sosi la Oradea-mare. De acolo plecara éراسi inderetru.

Unu politistu tocmai atunce fu prinsu, candu a voitu sè fure cârp'a de busunariu a vecinului seu. Istori'a acést'a s'a intemplat in Budapesta.

Norocire mare. O tieranca din comun'a Borki, a nascutu doi baieti si dóne fetitiei. Fetitiile au muritu inca in diu'a aceea, dar baetii se bucura de cea mai completa sanetate.

Ucigatorii lui Erny fure transportati dilele trecute din Roman'a la Budapesta. Ryd' e desperatu, éra

Koreinschi se aréta mai curagiosu. Premiulu de 2000 fl. lu-pretinde ospetariulu din Galati — Sigl. Ministrulu justitiei va decide a cui sè fia?

Intre refugiatii din Hertiegovina a eruptu versatulu negru. Partile pe unde petrecu dinsii se afla in spaima mare.

Flamur'a lui Hymen.

Dlu Nicolau Florianu, comerciantu in Turnu-Severinu, la 6/18 l. c. s'a cununatu cu domnisiór'a Teresia Ungurianu in Fabriculu Timisiorii.

Dlu Lazaru Smaia, candidatu de preotu in comun'a Zorlentiulu micu din Banatu, la 2/14 si-a serbatu cunun'a cu domnisiór'a Maria Grozescu, fié'a repausatului preotu Petru Grozescu din Banatu-Comlosiu.

Dlu Ioanu Ghibu la 22 l. c. s'a cununatu cu domnisiór'a Ana Piso, fié'a domnului protopopu Sabinu Piso in Secarembu, in Transilvani'a.

Biserica si scola.

Universitate jidovéscá s'a infintiatu in Cincinati. Fondatoriulu ei principalu este Sir Moses Montefiore.

Societati si institute.

„Romania Juna“, societatea academica sociala-literaria a junimei romane studiósé din Viena, ni-a tramisu raportulu seu pe anulu administrativu 1874/5. — Din acestu raportu vedemu, că societatea si in anulu decursu s'a cucuratu de spriginirea dlui membru fundatoru generalu Adrianu, că dlu G. cav. de Hurmuzachi inca se afla intre membrii ei fundatori si că dlu deputatu Iuliu Petricu a datu unui tineru unu ajutoriu de 50 fl. In siedintiele Societáti s'au tinutu cinci prelegeri. Societatea a avutu 37 de dinarie. Bibliotec'a numera 578 opuri, 687 volume si 68 brosiure. Membrii are: onorari 16, fundatori 15, emeritati 12, spriginitori 1, ordinari 92, extraordinari 2. Avereá totala a crescutu cu 800 fl. 36 cr. fondulu disponibilu cu 529 fl. 49 cr.

● societate noua. Junimea romana studiósá la academi'a montanistica si foresteria din Siemnitiu a infintiatu o societate de lectura sub numirea „Auror'a.“ Presiedintele acestei societáti e Aronu Carpinisianu silvanistu, ér notariulu Alesandru Lazaru auditoru de foresteria.

Literatura.

★ Dlu Florantinu, professoru de filosofia la liceulu centralu din Iasi, a scosu de sub tipariu: „Estetic'a“, partea prima. Pretiulu 2 lei 50 bani. A mai esitu de sub pressa „Romeo“, romanu originalu, de ace-l'a-si autoru.

— Unu nou diuariu pedagogicu va esi la anulu nou in Sibiu, sub redactiunea dloru Petri si I. Candea. Lu-salutámu cu bacurá!

Industria si comerciu.

Inventiue noua. Unu fabricantu din Brusela a inventatu neste bastóne, cari din laintru fiindu desierte, se potu incaldi, cu unu fluidu caldu, si astfelu érn'a potu sè faca servitiu bunu.

Krupp va figurá cu tunurile sale si la espositiunea din Filadelfia. Acolo elu are pavilionulu seu, in care va espune 14-15 tunuri de feliurite calibruri, si chiar pi-ese de campania. Celu mai mare cantaresce 55,722 chi-

lograme. Acest'a este unu adevratu monstru, multu mai mare decâtu cele ce a tramisú la espositiunile de pan'acuma. Acestu tunu e destinatu la aperarea tiermuriloru.

O bancnota de o mia de fl. a facutu dílele trecute mare neplacere unui tineru in Dobritinu. Cumpe randu ceva la unu juvelieru, dinsulu a scosu din portfo iulu seu o banca de o mia de fl., cá sè platésca. Negu tiatoriulu, vediendu bancnot'a, a ganditu cá tinerulu acest'a de buna séma e vr'unu talhariu, deci lu-denun cià la politia. Acést'a apoi l'a si arestatu, si bietulu ti neru numai cu mare necasu putè sè dovedésca, cá banc not'a e a lui.

Tribunale.

Procesulu lui Dobosiu si alu sotiloru sei se va pertractá in mijloculu lui decemvre la tribunalulu din Dobritinu. Acestu procesu contine 53 de casuri penale, si la pertractarea finala 112 de martori sunt citati.

Nóu'a lege comerciala, precum scriu diuarile, se va introduce negresitu cu inceputulu anului viitoriu. Lucrările de pregatire se facu chiar acuma.

Ghicitura de siacu de Emilia Baritiu.

De	a-	ceru	ro-	um-	mes-	te-ai	na
ca	re-ati	ai	in-	de	ma-	bla-	ci
re	in	C'a	pie-	ni-	ce-	n'ai	sui
te-a	pla-	Nu	ties-	locu	re-	Si	o
Chiar	re	in	te	tatu.	scm-	O	gasi
se-ti	po-	ci.	mai	Stai	si-	lu-	se
do-	ga-	o	tia	ori	'n	Can-	fi-
vedi	asiá	ce	tre-a	du-	en-	ai	me.

Se póte deslegá dupa saritulu calului.

Deslegarea ghiciturei de siacu din nr. 37 :

Me ducu, te lasu pe tine
In lacremi si suspine;
Dar duce-voiu cu mine
Si suvenirea ta!
Te lasu, copila draga,
Me ducu in lumea mare,
Si ultim'a-mi rugare,
In ór'a de plecarea,
Te rogu nu me uitá!

Iosifu Vulcanu.

Bine au ghicitu-o dómnele si domnisiórele: Popi lia Ernisanu, Maria Rimbasiu, Emilia Popescu, Eufrosina Stefanescu, si de la dnii Urosiu Cernescu si Nestoru Opreanu.

Abonantii „Familiei“ in 1875.

Publicámu de ocamdata numele acelora cari au platitu, apoi vomu inregistrá pe aceia, cari ni-au remasu datori cu pretiulu de prenumeratiune :

Dd. M. Mitroviciu in Orsiova, Catarina Craciunescu Belintiu, P. Bellu Ploesti, Veturia Romanu Oradea-mare, Cafenú'a otelului Arborele-Verde Oradea-mare, Casin'a civila Fogarasiu, G. Trica locoteninte Eperiesiu, Casin'a Clopodia, Oberst Sabolii Biserica Alba, Casin'a oficeriloru Alba-Iulia, Emilia L. Pap Orosi-Simleu, Notariatulu cercului Raffna, Maria Mihaiu Orascia, Societatea pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu din Bucovina Cernauti, Br. dr. Charles de Billot St. Hubert, Mihaiu Pavelu (episcopu) Gherla, Casin'a civila Oravitia, N. Terentiu Pucea Kétegyháza, Maria Bozacu Mociu, Ioanu Popasu (episcopu) Caransebesiu, Casin'a Bradu, Dr. Alesandru Mocioni Capolnasiu, Grigoriu Vitézu Téca, Elena Petrasco Orascia, Laurentiu Juhász Clusiu, Nina Marincasiu Perje, Eusebiu Cartice Gherla, Maria Popu B. Lazuru, Dr. Ioanu Nichita Zelau, Elisa Polisiu Siclou, Iuliana Vancea n. Grama Blasiu, Societatea de lectura a eleviloru de la Herestreu, Zacharia Tataru Sigisióra, Nicolae Cinteá Zernesti, Petru Albescu Baia-de-Crisiu, Victoru A. Nestoru Bucuresci, Maria de Sustai Sigisióra, Stefanu Moldovanu Lugosiu, Elena Socanu Capusiulu de campia, Sidonia Maniu Timisióra, Eleonora Nichita Zelau, Casino-Verein Caransebesiu, Basiliu Moldovanu D. St. Martinu, Nicolau Popu D. St. Martinu.

(Va urmá.)

Post'a Redactiunii.

Dsiórei E. L. Catu mai curendu. Multiamita!

Dlui D. O. A sositu. I vomu face locu candu se va puté.

Versurile : Viéti'a mea, Preotés'a din Grilesci, Amorulú, Sofia, Stelele, nu se potu publicá.

Dnei A. P. Ve multiamimu. Acusi i vomu face locu. Durerere! ocupatiunile redactionale ni cam amutiescu lir'a.

Dnei B. F. Amu cetitu-o cu placere. Ve rogamu se ni faceti si de álta-data asemene supriudere.

Dnei E. B. Credemu, ca nu peste multu vomu puté realisá dorinti'a dvóstre. Ve multiamimu pentru sinceritate.

Dsiórei A. M. Ve gratulamú. Idei frumóse, stílu corectú, si — lucrú principalu pentru culegatorii nostri — scrisóre fórte legibila!

Suplementu : „*Slavulu Amorulú*“, romanu de Iosifu Vulcanu, tom. III. còl'a VIII.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1875. Calea tierei nr. 39.